

Naixement, fulgor i mort d'un déu

Xarxa Teatre, la companyia valenciana més internacional, torna a estrenar un espectacle a Castelló, després de deu anys de coproduccions estrangeres. 'Déus o bèsties' és la nova creació de Xarxa, una reflexió sobre la màgia que envolta la figura del bou.

Disset anys de treballs, quinze espectacles i dues mil representacions llargues en més de vint països componen la trajectòria de Xarxa Teatre, la companyia castellanenca més veterana i amb més projecció internacional. Des dels primers "tombacarrers", les seues participacions en festes de carnestoltes i d'animació infantil han passat molts anys. Des d'aleshores Xarxa ha editat quatre discs compactes amb la música dels seus espectacles i ha viatjat

pertot arreu del planeta amb algunes de les seues creacions de més èxit, des de la festa del foc de *Nit màgica* fins a la incògnita del futur de la civilització i de la nostra mar Mediterrània de *Veles e vents*. Ara, després de deu anys d'estrenes a l'estranger, Xarxa Teatre presentarà a Castelló, el dia 25 de març, dissabte, *Déus o bèsties*, un nou espectacle que servirà per inaugurar les Festes de la Magdalena, i que és fruit d'un acord de finançament entre el grup de teatre, la Diputació de

Castelló i Teatres de la Generalitat Valenciana.

La figura del bou, objecte de culte per a tantes i tantes civilitzacions, protagonitza aquest espectacle, a cavall de la història i la ironia, de la tradició i les festes que en l'actualitat encara es poden veure en molts pobles del País Valencià. Ha estat precisament la proximitat del bou en algunes d'aquestes festes la motivació principal dels creadors de l'obra. Nel·lo Vilanova, director, juntament amb Leandre Escami-

lla, de Xarxa Teatre, explica com va anar la idea de fer d'aquesta tradició un espectacle amb cap i peus. "Tant Leandre com jo, en el meu cas a Vila-real i Leandre a Onda, ens hem criat en la cultura del bou. Ja des de ben xicotet recorde haver vist passar el bou per davant de casa un any i un altre, i veia la gent que xalava en aquell ambient, que, per cert, és ben diferent del que es respira en una cursa de bous. Des que vam començar en el món del teatre –continua– que havíem pensat de fer alguna cosa sobre el món dels bous, però no acabàvem de trobar-ne la dramaturgia i l'escenografia adequada. Va ser després d'un procés d'investigació molt acurat de la història de les religions que vam començar a veure la llum i ens vam adonar que la figura del bou presentava una sèrie d'elements màgics que encara avui perduren en les nostres tradicions, com per exemple la creença que la sang del bou matat en públic guareix determinades malalties de la pell. I és en aquest moment que sorgeix el dubte: aquest animal és un déu o és una bèstia?"

L'espectacle de Xarxa s'endinsa en la història menys coneguda del bou, aquella en què l'animal és considerat un déu, un prototip de fecunditat, i que ha arribat fins els nostres dies a través de la religió de Mitra, una religió que les legions romanes provinents de l'Àsia varen introduir a Occident i en la qual es donava mort al bou per fecundar la terra i per purificar els pecats dels humans. "En aquest sentit –explica Nel·lo Vilanova–, ni les curses de bous espanyoles que coneixem en l'actualitat ni les festes de la cultura minoica concebien el bou com una divinitat, sinó com un objecte de plaer en el joc i en la festa, igual que passava en els cirques romans, on els bous eren escollits per la seua bravesa i feresa, no per la seua divinitat. Aquesta part de la tradició taurina, no l'hem reflectida en l'espectacle, perquè allò que realment ens interessa és el ritu, els poders màgics del bou, allò que

**Abans de l'estrena,
Xarxa Teatre ja té
contractades
disset actuacions
per a representar
'Déus o bèsties' a
tot arreu d'Europa.**

ens ha arribat de la religió de Mitra".

Es precisament la dualitat que presenta la figura del bou (animal de culte per als uns i objecte de diversió per als altres) un dels aspectes que més han influït la companyia a l'hora de definir el seu espectacle. "Segurament –comenta Vilanova– que el tipus bou que protagonitza *Déus o bèsties*, diferent del bou de les curses taurines, tampoc no és tan idíl·lic com sembla. Les barbaritats a les quals ha estat sotmès en totes les poblacions que programen bous de carrer són, en tot cas, injustificables. Quan un déu cau en desgràcia i perd la seua divinitat, sorgeix una reacció d'agressivitat contra la seua figura, i no solament em referesc als

bous, sinó a totes aquestes persones que la societat converteix en divinitats i que naixen tan ràpidament com moren".

Representar en un escenari tots aquests conflictes no resulta fàcil, sobretot per a una companyia que fa del teatre de carrer la seua eina de treball. Com en tots els seus espectacles anteriors, Xarxa Teatre utilitza una escenografia espectacular, en aquest cas centrada en una estructura de deu metres d'alçada, i una dramaturgia dividida en dotze parts, que inclou des de la caça i la domesticació del bou fins a la representació d'algun dels poders màgics que tradicionalment se li han atribuït. Tot aquest muntatge, d'una hora de durada, va acompanyat d'un espectacle pirotècnic i de vint-i-un temes musicals inèdits que interpretaran en directe vuit músics.

Amb èxit o sense –tot i que aquesta segona possibilitat sembla francament improbable–, el fet cert és que abans de l'estrena del muntatge Xarxa Teatre ja té disset actuacions contractades a Portugal, Eslovènia, els Països Baixos, Anglaterra o França per representar-hi *Déus o bèsties*, un senyal més de l'expectació que els treballs d'aquesta companyia de Vila-real susciten pertot arreu d'Europa.

Rosanna Melià

L'escenificació de la companyia de Vila-real Xarxa Teatre és, com en tots els seus muntatges anteriors, espectacular. En 'Déus o bèsties' una estructura de deu metres d'alçada es compagina amb un espectacle pirotècnic i amb l'actuació en directe d'un grup de vuit músics.